

■ Rick van de Weg

NLQF zorgt voor transparantie in opleidingenmarkt

Stel, u heeft een medewerker die voor haar nieuwe functie moet leren om projecten beter aan te sturen. Aan opleidingen en trainingen geen gebrek: een studie Strategisch Programma Manager, Projectmanagement PMI USA, de Basisopleiding Projectmanagement of toch een Opleiding Projectmatig Werken op mbo-niveau? Maar wat kan ze nu straks echt? Wat levert de investering op? Lastig kiezen omdat de opleidingen moeilijk vergelijkbaar zijn. Maar straks niet meer... het NLQF komt eraan.

NLQF staat voor *NetherLands Qualification Framework* en is een systeem waarin alle opleidingen van Nederland gerangschikt kunnen worden op negen niveaus. Het gaat dan niet alleen om de formele opleidingen als mbo, hbo en wetenschappelijk onderwijs, maar juist ook om het 'non-formele onderwijs', dat doorgaans niet door de overheid wordt bekostigd, maar door particuliere opleiders wordt verzorgd. Aangezien 85% van de werknemers, die scholing volgen, juist gebruik maakt van dit soort non-formele scholing, betekent het een belangrijke ontwikkeling volgens Ria van 't Klooster, directeur van de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO). "Mensen die een mbo- of hbo-opleiding afronden winnen aan status en mogelijkheden. Bij veel non-formele opleidingen is dat minder vanzelfsprekend, alhoewel het niveau van onderwijs vaak minstens even hoog is. Met het NLQF in

Europees initiatief

Het NLQF is een uitvloeisel van het *European Qualification Framework*. Dit in april 2008 officieel van kracht geworden referentiekader kent acht niveaus van leerresultaten op het gebied van kennis, vaardigheden en competenties. Het EQF is opgezet om de onderlinge transparantie te vergroten tussen de opleidingsstelsels in de lidstaten en daardoor internationale mobiliteit van werknemers en studenten te bevorderen. Dit alles met als doel om van Europa de best draaiende economie ter wereld te maken. Op dit moment zijn 27 EU-lidstaten bezig hun nationale systemen aan te passen aan het EQF. Daarnaast zijn er nog eens vijftien 'partnerlanden' die deze ontwikkeling volgen.

Een extra Nederlands niveau

Het Nederlandse systeem kent eigenlijk tien niveaus. De basiseducatie niveau 1 bevindt zich onder NLQF 1 en wordt als 'instroomniveau' aangeduid.

NLQF 1	vmbo bb; mbo-1
NLQF 2	vmbo kb, gl, tl; mbo-2
NLQF 3	mbo-3
NLQF 4	mbo-4; havo
NLQF 4+	vwo
NLQF 5	Associate degree (ho)
NLQF 6	Bachelor
NLQF 7	Master
NLQF 8	Doctoraat; Ontwerper; Medisch specialist

handen wordt voor iedereen duidelijk op welk kennis- of vaardigheidsniveau je bent aanbeland als je wat voor een opleiding dan ook gevolgd hebt. De NRTO is daarom voorstander van NLQF en is namens de particuliere opleiders gesprekspartner voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de invoering ervan." Marja van Bijsterveldt, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: "Het NLQF is een goede stap vooruit. Via de algemene niveauaanduiding zorgt het voor transparantie in de markt. Daar hebben we allemaal wat aan."

Erkenning

Wie promoveert aan een universiteit bevindt zich op het hoogste niveau (NLQF 8), het vmbo bevindt zich op de niveaus 1 en 2. mbo-4 en havo zitten beide op NLQF 4. "Het bijzondere aan dit *framework* is dat het niet zozeer naar de studie-inspanning of -inhoud kijkt," aldus Rick de Rijk, directeur van Gooiconsult, "maar naar wat iemand kan als de opleiding is afgerond. Dat is met

Informeel leren

Naast formeel en non-formeel onderwijs zouden in principe ook de resultaten van informeel leren in het NLQF ingeschaald kunnen worden. Formeel onderwijs is gericht op een wettelijk erkend diploma, zoals mbo, hbo of bachelor. Non-formele opleidingen vinden, net als formeel onderwijs, plaats binnen een gecreëerde leeromgeving (een klaslokaal of e-learning). Ze leiden echter niet tot een wettelijk erkend diploma, maar doorgaans tot een bepaald certificaat. Informeel leren is alle andere 'opleiding' die je opdoet door bijvoorbeeld ervaring op je werk, zelfstudie of als coach op het voetbalveld. Het lastige van het waarderen van informeel leren in het NLQF is dat afgesproken is dat er een minimale leerinspanning van vierhonderd uur nodig is om in aanmerking te komen voor inschaling. Belangrijkste reden hiervoor is dat het niet meteen de bedoeling is dat ieder leerresultaat, hoe miniem ook een niveau aanduiding krijgt. Enige omvang en een meetbare leerinspanning in uren is daarom als eis gesteld.

name voor werkgevers en werknemers een hele vooruitgang, zoals een *pilot* in de financiële sector al heeft bewezen. Met het NLQF ontstaat een objectief systeem om te kijken op welk niveau iemand functioneert. Het maakt ook het vergelijken van het aanbod van de ruim 19.000 geregistreerde aanbieders van trainingen en opleidingen een stuk makkelijker." Voor cursisten is het grote voordeel dat ze erkenning krijgen van hun leerprestaties. Zo kunnen ze bijvoorbeeld aantonen dat ze op hbo-niveau functioneren, zonder dat specifieke diploma te hebben behaald.

Formele beoordeling

Vanaf 1 februari 2012 is het Nationaal Coördinatiepunt NLQF onder leiding van directeur Regina Kleingeld operationeel. Vanaf medio 2012 kunnen opleiders verzoeken tot inschaling van hun opleidingen indienen. Voorlopig gaat het dan alleen om opleidingen met enige substantie en moet aangetoond worden dat voor het bereiken van de leerresultaten een leerinspanning wordt gevraagd vergelijkbaar met de omvang van vierhonderd uur. Voor de vele opleidingen die aan dat criterium voldoen gaat het aanvragen

van die inschaling volgens Van 't Klooster overigens niet zonder slag of stoot. "Het vraagt van opleidingsinstituten een behoorlijke, maar zinvolle investering. Zo zal het aanbod ook beschreven moeten worden in termen van leerresultaten: wat kun je na de opleiding? Elke door het NLQF ingeschaalde opleiding moet daarnaast afgerond worden met een formele beoordeling. Dat kan bijvoorbeeld een examen zijn, maar ook andere vormen zijn toegestaan. Als de deelnemers maar door middel van een proeve van bekwaamheid aantonen dat ze de geleerde kennis en kunde ook beheersen. Ten slotte zijn er dan nog de voorwaarden dat er een controleerbare en kwalitatieve wijze van toetsing van het eindniveau wordt gedaan en dat opleiders zich laten beoordelen op hun kwaliteiten." Ondanks de investering, verwacht Van 't Klooster dat aanbieders van cursussen en opleidingen met het NLQF aan de slag zullen gaan. "Ik verwacht dat bedrijven bij de inkoop van opleidingen binnen afzienbare tijd een NLQF-aanduiding als vereiste zullen opnemen, zoals nu ook al in andere landen gebeurt. Dus dan moet je wel. Maar het allermooiste is natuurlijk als werknemers er zelf om gaan vragen." ■